

พฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตามกฎจราจรของชุมชนมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

สุวรรณา ภัทรเบญจพล¹, ทัดดา ศรีบุญเรือง¹

บทคัดย่อ

พฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตามกฎจราจร ของชุมชนมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

สุวรรณา ภัทรเบญจพล¹, ทัดดา ศรีบุญเรือง¹

บทนำ: ปัญหาค่าอุบัติเหตุจากการจราจรเป็นปัญหาสำคัญที่มีเพิ่มมากขึ้น ในชุมชนของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และก่อให้เกิดความเสียหายต่อร่างกาย จิตใจและทรัพย์สินของคนในชุมชน สาเหตุสำคัญเกิดจากผู้ขับขี่ขาดระเบียบวินัยและไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎจราจรของชุมชนมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนในการทำนายความตั้งใจในการปฏิบัติตามกฎจราจร เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนแนวทางแก้ไขปัญหาค่าความปลอดภัยจากการจราจร **วิธีการดำเนินการวิจัย:** การวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง เก็บข้อมูลตามความสะดวกจากกลุ่มตัวอย่างคือผู้ที่อาศัยในชุมชนมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2556 โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายข้อมูลทั่วไป และใช้การวิเคราะห์สมการถดถอย วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจในการปฏิบัติตามกฎจราจร กับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม กำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 **ผลการศึกษารายละเอียด:** กลุ่มตัวอย่าง ที่เข้าร่วมโดยสมัครใจ จำนวน 300 คน ประกอบด้วยนักศึกษา บุคลากรมหาวิทยาลัย และบุคคลภายนอก (ร้อยละ 39.3, 28.7 และ 32.0 ตามลำดับ) พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก ไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร คือ ไม่สวมหมวกนิรภัย หรือ ไม่คาดเข็มขัดนิรภัยขณะขับขี่รถ (ร้อยละ 53.9) ขับขี่รถย้อนศร (ร้อยละ 66.4) ไม่ปฏิบัติตามไฟจราจรอย่างเคร่งครัด (ร้อยละ 47.6) และ ไม่ขับซัดตามความเร็วที่กฎหมายกำหนด (ร้อยละ 50.2) การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเชิงบวกต่อการปฏิบัติตามกฎจราจร มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในระดับดี และมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ **สรุปผลการวิจัย:** มหาวิทยาลัยควรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้แก่ชุมชนในการรับผิดชอบต่อชุมชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ร่วมกับการสร้างการรับรู้ในการควบคุมพฤติกรรมผ่านการใช้มาตรการบังคับตามระเบียบ หรือกฎหมายจราจรให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อกระตุ้นให้คนในชุมชนมีความตั้งใจพร้อมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎจราจรให้เหมาะสม

คำสำคัญ: การปฏิบัติตามกฎจราจร มหาวิทยาลัย ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ทัศนคติ ชุมชน

Abstract

Traffic Rule Compliance Behavior of Community in Ubon Ratchathani University

Suwanna Phattarabenjapol¹, Tatta Sriboonruang¹

Introduction: Traffic accident is an increasing problem in Ubon Ratchathani University community. Injuries from traffic accidents lead to serious effects not only physical and mental health but also economical loss Human errors

¹ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

* **Corresponding author:** คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 34190 โทรศัพท์ 045-353632 e-mail: phsuwaph@ubu.ac.th

are factors affecting to road traffic accidents. The objectives of this study were to investigate the traffic rule compliance behaviors of Ubon Ratchathani University Community and to apply theory of planned behavior (TPB) to predict traffic rule compliance behavioral intention. These findings will be used as a basic information for planning to solve traffic rule compliance behavior of community. **Materials and Method:** A descriptive, cross-sectional study was done. Participants were selected by accidental sampling during January 2013. Theory of planned behavior was used for developing a questionnaire to assess traffic rule compliance behavior Descriptive statistics were used. Correlation and simple linear regression were used to investigate the association between traffic rule behavioral intention and 1) attitude towards behavior, 2) subjective norms concerning behaviors, and 3) perceived behavioral control with the significant level of 0.05. Results: Three hundred people in community were willing to participate in this study. They were divided into three groups including students, university staff and local people (39.3%, 28.7% and 32.0% respectively). Most samples self-reported that they did not comply to traffic regulations including not wearing helmet or using safety belt while driving (53.9%), driving against the traffic flow (66.4%), not following traffic signal light (47.6%) and driving exceed speed limit (50.2%). The application of theory planned behavior showed that the samples had positive attitudes toward traffic regulation compliance behaviors, good subjective norm and perception on traffic rule compliance and perceive behavioral control (PCB) in general score. However, PCB was a significant construct variable to predict behavioral intention on traffic rule compliance. **Conclusion:** Ubon Ratchathani University should create campaigns on traffic safety behavior by implementing proactive policy to promote their responsibility to society, and to enforce traffic rules and laws.

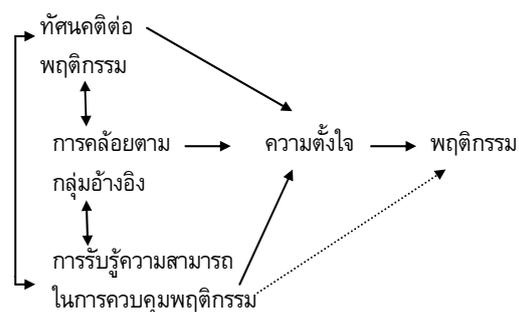
Keywords: Traffic rule compliance behavior, University, Theory of Planned Behavior, Attitude, Community

บทนำ

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีมีการเติบโตเพิ่มขึ้นทุกปี ในปีการศึกษา 2556 มีนักศึกษาและบุคลากรรวมประมาณ 15,000 คน (Ubon Ratchathani University, 2014) ด้วยมหาวิทยาลัยมีพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในเขตชุมชน และติดกับถนนทางหลวง คนในชุมชนมหาวิทยาลัยและบุคคลภายนอกที่อาศัยในพื้นที่รอบข้างของ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีจึงใช้เส้นทางการจราจรร่วมกัน ส่งผลก่อให้เกิดปัญหาด้านความปลอดภัยจากการจราจร ซึ่งผลกระทบคือสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้ประสบอุบัติเหตุ โดยสาเหตุสำคัญของปัญหาเกิดจากผู้ขับขี่ขาดระเบียบวินัยและการไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร และเป็นที่น่าสังเกตว่าปัญหาลักษณะเดียวกันนี้เกิดขึ้นที่ชุมชนของมหาวิทยาลัยหลายแห่งทั่วประเทศและยังคงเป็นปัญหาที่คงอยู่มาเป็นเวลานาน (Chim, 2008; Pattanittum, 2005; Saengmanee, 2007)

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior หรือ TPB) ซึ่งพัฒนาโดย Ajzen และคณะ เป็นทฤษฎีพฤติกรรมสุขภาพที่ได้รับความนิยมในการทำนายความตั้งใจและการ

แสดงพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ คือ ทศนคติต่อพฤติกรรม (attitudes toward behavior) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (subjective norms) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (perceived behavioral control) และความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรม (intention) รายละเอียดความสัมพันธ์องค์ประกอบต่างๆของทฤษฎี แสดงในรูปที่ 1. (Ajzen, 2006)

รูปที่ 1 โครงสร้างทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎจราจรของชุมชนมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนในการทำนายความตั้งใจในการปฏิบัติตามกฎจราจร เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนการแก้ไขปัญหาความปลอดภัยจากการจราจร

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงพรรณนาภาคตัดขวาง (Cross-sectional Descriptive Study) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือผู้ที่อาศัยในชุมชนมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เก็บตามความสะดวก ช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2556 โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน และการทบทวนวรรณกรรม (Ajzen, 2006; Pongam-phai, 2007) พฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎจราจรที่สนใจศึกษา ประกอบด้วย 1) สวมหมวกนิรภัย หรือคาดเข็มขัดนิรภัยขณะขับขี่ 2) ไม่ขับขี่ย้อนศร 3) ปฏิบัติตามไฟจราจรอย่างเคร่งครัด และ 4) ขับขี่รถตามความเร็วที่กฎหมายกำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์อำนาจในการทำนายของทัศนคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ต่อความตั้งใจในการปฏิบัติตามกฎจราจร ใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ และกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการศึกษารายละเอียด

มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามโดยสมัครใจ เป็นชายและหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 52.7 และ 47.3 ตามลำดับ) มีอายุช่วงระหว่าง 17-68 ปี โดยอายุเฉลี่ยเท่ากับ 30.6 ± 11.1 ปี ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา (ร้อยละ 39.3) รองลงมาคือบุคลากรในมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 28.7) และกลุ่มบุคคลภายนอกที่มาทำงานหรือพักอาศัยในพื้นที่รอบชุมชนมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบร้อยละ 32.0

พฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎจราจร

ผลการศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้ยานพาหนะของกลุ่มตัวอย่างพบว่าผู้ใช้รถจักรยานยนต์ (ร้อยละ 82.3) หรือใช้รถยนต์ (ร้อยละ 42.3) โดยบางส่วนใช้รถทั้งสองชนิดร่วมกัน (ร้อยละ 24.7) เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มตัวอย่าง

ร้อยละ 14.3 ไม่มีใบอนุญาตขับขี่รถที่ถูกต้องตามกฎหมาย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ขับขี่รถเป็นประจำทุกวัน (ร้อยละ 80.0) และขับขี่ในช่วงระยะทางสั้นๆ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากยังคงใช้โทรศัพท์มือถือขณะขับขี่ หรือ ดื่มสุรามีเมามาก่อนขับขี่อีกด้วย (ร้อยละ 62.0 และ 26.3 ตามลำดับ) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 พฤติกรรมการใช้ยานพาหนะ

หัวข้อ	จำนวน (n=300)	ร้อยละ
ประเภทยานพาหนะ		
รถจักรยานยนต์	247	82.3
รถยนต์	127	42.3
ใช้รถทั้งสองชนิด	74	24.7
การมีใบอนุญาตขับขี่รถ	257	85.7
ประสบการณ์ขับขี่รถ		
น้อยกว่า 3 ปี	35	11.7
ประมาณ 3 -5 ปี	54	18.0
มากกว่า 5 ปี	211	70.3
ความถี่ของการขับขี่รถ		
ไม่บ่อย	18	6.0
บ่อย	17	5.7
บ่อยมาก	25	8.3
เป็นประจำทุกวัน	240	80.0
ช่วงเวลาการขับขี่รถ		
ทุกวัน	250	83.3
วันราชการ	37	12.3
วันหยุด	13	4.3
ระยะทางในการขับขี่ต่อครั้ง		
น้อยกว่า 5 กม.	157	52.3
5 - 10 กม.	64	21.3
10 กม. ขึ้นไป	79	26.3
ประสบการณ์อุบัติเหตุจากการขับขี่รถ		
ตนเองประสบอุบัติเหตุ	164	54.7
พบเห็นผู้อื่นประสบอุบัติเหตุ	275	91.7
การใช้โทรศัพท์มือถือเมื่อขับขี่รถ	186	62.0
การดื่มสุรามีเมามาก่อนขับขี่รถ	79	26.3

แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทั้งจากการพบเห็นผู้อื่นประสบอุบัติเหตุ (ร้อยละ 91.7) หรือประสบอุบัติเหตุด้วยตนเอง (ร้อยละ 54.7) แต่กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากไม่ได้ปฏิบัติตามกฎจราจร คือ ไม่สวมหมวกนิรภัยหรือไม่คาดเข็มขัดนิรภัยขณะขับขี่รถ (ร้อยละ 53.9) ขับขี่รถย้อนศร (ร้อยละ 66.4) ไม่ปฏิบัติตามไฟจราจรอย่างเคร่งครัด (ร้อยละ 47.6) และไม่ขับขี่รถตามความเร็วที่กฎหมายกำหนด (ร้อยละ 50.2) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 2.

ตารางที่ 2 พฤติกรรมการไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร

พฤติกรรม	จำนวน (n=271)	ร้อยละ
ไม่สวมหมวกนิรภัย หรือ ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย	146	53.9
ขับขี่รถย้อนศร	180	66.4
ไม่ปฏิบัติตามไฟจราจร	129	47.6
ไม่ขับขี่ตามความเร็วที่กำหนด	136	50.2

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 241 คน เกี่ยวกับสาเหตุของอุบัติเหตุบนท้องถนน ที่สำคัญในสามลำดับแรก ผลเป็นดังนี้ การไม่ปฏิบัติตามไฟจราจร เช่นการขับรถฝ่าไฟแดง เป็นสาเหตุลำดับแรก ตามด้วยการดื่มสุราจนมึนเมา ก่อนขับขี่รถเป็นสาเหตุลำดับที่สอง ส่วนการขับรถย้อนศรหรือ ความประมาทของผู้ขับขี่รถ เช่นการขับขี่หวาดเสียว การขับแข่งเป็นสาเหตุลำดับสามในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

ทัศนคติต่อพฤติกรรม

ผลศึกษาการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 271 คน พบว่าคะแนนทัศนคติต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎจราจรอยู่ในระดับดีมาก ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 95.1 ± 11.6 จากคะแนนสูงสุด 112 คะแนน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามกฎจราจรเรื่องความปลอดภัยและความถูกต้องของพฤติกรรมการจราจรที่พึงกระทำ เช่น กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดแสดงความเห็นว่าการปฏิบัติตามไฟจราจรอย่างเคร่งครัด เป็นสิ่งที่ดี (ร้อยละ 98.2) และ ถูกต้อง (ร้อยละ 97.8) แต่ยังคงมีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่มีทัศนคติในเชิงลบต่อพฤติกรรม

การจราจรที่เหมาะสม เช่นประมาณหนึ่งในสามมีความคิดเห็นว่า การไม่ขับขี่รถย้อนศร เป็นสิ่งที่ทำให้เสียเวลา (ร้อยละ 33.6) หรือ สิ้นเปลืองเงิน (ร้อยละ 30.6) หรือ ประมาณหนึ่งในห้าของกลุ่มตัวอย่างคิดว่า การขับขี่รถด้วยความเร็วที่กฎหมายกำหนด เป็นสิ่งที่น่าเบื่อ (ร้อยละ 18.1) และ เสียเวลา (ร้อยละ 21.8) เป็นต้น

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

ผลการศึกษาปัจจัยของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎจราจรอยู่ในระดับค่อนข้างดี คือ มีระดับคะแนนเฉลี่ย 71.6 ± 17.3 จากคะแนนสูงสุด 100 คะแนน โดยส่วนใหญ่มีแนวโน้มคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในเรื่องของการสวมหมวกนิรภัยหรือคาดเข็มขัดนิรภัยขณะขับขี่รถ และการปฏิบัติตามไฟจราจร แต่พบว่าประมาณหนึ่งในสามของกลุ่มตัวอย่างคิดว่าคนที่มีความสำคัญหรืออิทธิพลต่อตนเองยังคงไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรในการขับขี่รถย้อนศรหรือขับขี่รถด้วยความเร็วไม่เป็นไปตามที่กฎหมายระบุ (ร้อยละ 32.8 และ 32.5 ตามลำดับ) เป็นต้น

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

ผลของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของการปฏิบัติตามกฎจราจรอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนน 68.0 ± 21.1 จากคะแนนสูงสุด 100 คะแนน ตัวอย่างเช่นกลุ่มตัวอย่างประมาณสองในสามมั่นใจว่าตนเองสามารถสวมหมวกนิรภัยหรือคาดเข็มขัดนิรภัยได้ทุกครั้งเมื่อขับขี่รถ (ร้อยละ 67.5) ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างบางส่วนไม่มั่นใจว่าจะไม่ขับรถย้อนศรได้ (ร้อยละ 39.9) หรือ ไม่มั่นใจว่าจะขับรถด้วยความเร็วที่กฎหมายกำหนดได้ทุกครั้ง หากเร่งด่วน (ร้อยละ 31.0) เป็นต้น

ความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรม

ส่วนการประเมินความตั้งใจในการปฏิบัติตามกฎจราจรโดยตรงของกลุ่มตัวอย่าง พบอยู่ในระดับดี คะแนนเฉลี่ย 16.7 ± 2.6 จาก คะแนนสูงสุด 20 คะแนน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความตั้งใจในการปฏิบัติตามกฎจราจรทั้งในเรื่องของการสวมหมวกนิรภัยหรือคาดเข็มขัดนิรภัย การไม่ขับขี่รถย้อนศร การปฏิบัติตามไฟจราจร และ การขับขี่รถด้วยความเร็วตามที่กฎหมายกำหนด (ร้อยละ 80.4, 74.5, 86.0, และ 79.7 ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์พบความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจในการปฏิบัติตามกฎจราจร กับทัศนคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการ

ควบคุมพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่า ทักษะคิด และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการปฏิบัติตามกฎจราจร ($r = 0.42$ และ $0.45, p < 0.01$ ตามลำดับ) ส่วนการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง กับ ความตั้งใจในการปฏิบัติตามกฎจราจร ($r = 0.80, p < 0.01$) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทำนายกับความตั้งใจในการปฏิบัติตามกฎจราจร (N= 271)

ปัจจัยทำนาย	1	2	3	4
1 ความตั้งใจในการปฏิบัติ	1.00			
2 ทักษะคิดต่อพฤติกรรม	0.42*	1.00		
3 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	0.45*	0.26*	1.00	
4 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	0.80*	0.40*	0.47*	1.00

* Pearson correlation is significant ($p < 0.01$)

ด้วยข้อจำกัดที่ตัวแปรปัจจัยทำนายเพียงตัวแปรเดียวคือการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตามความตั้งใจในการปฏิบัติตามกฎจราจร ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสมการถดถอยอย่างง่าย (Simple linear regression) พบว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมสามารถทำนายความแปรปรวนของความตั้งใจในการปฏิบัติตามกฎจราจรได้ร้อยละ 63.8 ($r^2 = 0.638$, standardized $\beta = 0.80$ $p < 0.01$) ซึ่งนับว่ามีอำนาจในการทำนายและมีนัยสำคัญ

สรุปผลการศึกษาวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในชุมชนมหาวิทยาลัยบางส่วนยังมีพฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎจราจรที่ไม่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของงานวิจัยพฤติกรรมจราจรในชุมชนมหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่ผ่านมา (Pattanittum, 2005; Srisupap, 2010) เช่นการไม่มีใบอนุญาตขับขี่รถที่ถูกต้องตามกฎหมาย การใช้โทรศัพท์ระหว่างขับขี่ การขับรถยนต์ หรือการดื่มสุราขณะขับขี่รถ ซึ่งนับว่าเป็นพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อ

การเกิดอุบัติเหตุต่อตนเองและผู้อื่น

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้และเข้าใจในปัญหาความปลอดภัยจากการจราจรและอันตรายจากอุบัติเหตุ เพราะส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎจราจร นอกจากนี้พบว่าผลการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงอยู่ในระดับค่อนข้างดี แต่บุคคลที่สำคัญหรือตัวกลุ่มอ้างอิง เช่น ครอบครัว หรือเพื่อน ยังมีการละเว้นไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรอยู่ จึงเป็นประเด็นที่ทางมหาวิทยาลัยควรดำเนินการณรงค์สร้างวัฒนธรรมของการประพฤติตามกฎจราจรขององค์กรอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้ชุมชนของมหาวิทยาลัยมีจิตสำนึก และความตั้งใจแสดงพฤติกรรมที่ดี นำไปสู่การมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและเป็นผู้มีวินัยในการจราจร ส่วนปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมพบว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลทำนายถึงความตั้งใจในการปฏิบัติตามกฎจราจร เนื่องจากมีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนให้ข้อมูลว่าไม่แน่ใจว่าจะควบคุมตนเองได้ในการปฏิบัติตามกฎจราจร เช่น ไม่มั่นใจว่าจะควบคุมพฤติกรรม การขับรถยนต์ หรือ ขับด้วยความเร็วที่กฎหมายกำหนดหากอยู่ในช่วงเร่งด่วน ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรมีการใช้มาตรการบังคับ การใช้กฎระเบียบหรือกฎหมายจราจรให้เข้มงวดชัดเจนในเขตพื้นที่ชุมชนมากยิ่งขึ้น

ข้อจำกัดการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยนำร่องที่เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน เรื่องพฤติกรรมสุขภาพ ของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นผ่านการตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าตรงกับสิ่งที่ต้องการประเมินและการใช้ภาษาที่เหมาะสมเท่านั้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี รุ่นที่ 15 ที่ช่วยเก็บข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้

References

- Ajzen I. Constructing a Theory of Planned Behavior Questionnaire [online] 2006. [cited 2013 Nov 20] Available from: <http://people.umass.edu/~ajzen/pdf/pb.measurement.pdf>
- Chim Wipapan. Following Traffic Regulation Behavior of Burapha University students. Thesis 2008. Burapha University.
- Pattanittum P. Kamsa-ard S. Following Traffic regulations of Khon Kaen University Students. *KKU Res J.* 2005; 10 (2) :163-73.
- Pongam-phai B. The influence of attitudes, subjective norm, perceived behavioral control on intention among the spouse of pregnant woman to attend HIV screening services. Thesis. 2007. Prince of Songkhla University.
- Saengmanee C. Traffic Accident and Accident Prevention Plan of Mahasarakham University, Khamriang campus. Thesis. 2007. Mahasarakham University.
- Srisupap S, Kommokcho A, Saising K. Knowledge and Traffic Behavior of Mahasarakham University students. [online] 2010 Aug 27. [cited 2013 Nov 20] Available from: http://plan.msu.ac.th/system/research/fileupload/fulltext_file/20100827hijw1eb.pdf
- Ubon Ratchathani University. Statistics of Data Management System. [online] 2014 Jan 15. [cited 2014 Jan 15] Available from: <http://www.dms.ubu.ac.th>